

PRISM RESEARCH

za

**REZULTATI ISPITIVANJA JAVNOG MNIJENJA O MEDIJSKIM
SLOBODAMA U BIH**

APRIL 2010

Sadržaj

- 1 Opis metodologije
- 2 Rezultati

1

Opis metodologije

OPIS METODOLOGIJE

Osnovni podaci o istraživanju

<i>Vrijeme istraživanja</i>	22.04. – 29.04. 2010.
<i>Metoda prikupljanja podataka</i>	CATI, telefonska anketa
<i>Instrument</i>	Prizma istraživanja je razvio Upitnik u bliskoj saradnji sa Friedrich Ebert Stiftung-om i udruženjem BH Novinari
<i>Veličina uzorka</i>	N=500 ispitanika
<i>Metoda izbora domaćinstva</i>	Metoda slučajnog odabira fiksnih telefona domaćinstava
<i>Metoda izbora ispitanika</i>	Tehnika zadnjeg rođendana (osoba u domaćinstvu koja je zadnja imala rođendan, a starija je od 18 godina)
<i>Reprezentativnost</i>	Reprezentativan uzorak domaćinstava na području cijele Bosne i Hercegovine i oba entiteta

2

Rezultati

Glavni nalazi

Ovo istraživanje je rezultiralo slijedećim glavnim nalazima:

- (1) Građani BiH, općenito govoreći, najviše vjeruju medijima). Značajno više povjerenja u medije imaju građani F BiH u odnosu na građane RS-a. Nakon medija, građani imaju najviše povjerenja a u nevladin sektor, zatim međunarodnu zajednicu i vjerske zajednice. Građani BiH imaju najmanje povjerenja u rad institucija vlasti, političkih stranaka i političara općenito. U poređenju sa rezultatima ispitivanja javnog mnijenja koje je sprovedeno prije godinu dana, nije bilo nekih značajnih promjena u stavovima osim što je na nivou BiH nešto značajno poraslo povjerenje vjerske zajednice, te u manjoj mjeri u medije i vjerske zajednice. Međutim, u Federaciji BiH je u periodu od godinu dana došlo do značajnijeg pada u procentu onih koji najviše vjeruju medijima, dok je u Republici Srpskoj ovaj put došlo do znatnog povećanja procenta onih koji vjeruju medijima u odnosu na period od prije godinu dana.**
- (2) U cjelini gledano, ispitanici su u većoj mjeri zadovoljni sa radom novinara i medija sada, u odnosu na period od prije godinu dana. Ali ovo je najviše posljedica značajnijeg porasta zadovoljstva radom novinara i medija u RS. U tom smislu, ne vidi se neke znate promjene u stepenu zadovoljstva radom novinara i medija u F BiH.**
- (3) U proteklih godinu dana je značajno smanjen broj ispitanika u F BiH koji misle da je sloboda medija u F BiH malo ili nimalo prisutna. U Republici Srpskoj je došlo do blagog povećanja Broja onih koji misle da je sloboda medija u RS malo ili nimalo prisutna.**

Glavni nalazi

- (6) Velika većina ispitanika smatra da je izvještavanje medija o aktivnostima političkih stranaka objektivno te da se daje prilika svim političkim subjektima da iznose svoje stavove. U tom smislu ne postoje značajne razlike u percepciji građana F BiH i Republike Srpske.
- (7) Velika većina ispitanika smatra da bi se mediji trebali u izbornoj kampanji najviše fokusirati na ekonomska. U tom smislu ne postoje značajne razlike u percepciji građana F BiH i Republike Srpske.
- (8) Ispitanici smatraju da najvažnije prepreke slobodnom radu medija: politička zavisnost, opća politička situacija u zemlji, finansijska zavisnost, nedovoljna profesionalnost, te neadekvatan zakonski okvir. U odnosu na period od prije godinu dana, došlo je do značajnog povećanja procenta onih koji misle da je najvažnija prepreka slobodnom radu medija – finansijska zavisnost, i to nešto više u Republici Srpskoj u odnosu na Federaciju BiH.
- (9) Daleko najveći broj ispitanika smatra kako političke stranke i političari općenito imaju najveći uticaj na rad medija, znatno viši od OHR-a i međunarodne zajednice, te vlasnika i urednika medija (4,3%). Čini se da je ipak u proteklih godinu dana došlo do blagog pada procenta onih koji smatraju da političke stranke i političari općenito imaju najveći uticaj na rad medija.
- (10) Daleko najveći broj ispitanika smatra da su političke stranke i političari općenito najveći kršitelji novinarskih prava i medijskih sloboda u BiH. U tom smislu ne postoje značajne razlike u percepciji građana F BiH i Republike Srpske. Međutim, u periodu od godinu dana je dramatično porasta procenat onih koji smatraju da su političke stranke i političari općenito najveći kršitelji novinarskih prava i medijskih sloboda u BiH.

Glavni nalazi

- (11) Svaki peti ispitanik na nivou BiH i F BiH, odnosno otprilike svaki četvrti na nivou RS-a smatra da je u nekim slučajevima napad na novinare opravdan. Međutim, u odnosu na period od prije godinu dana, došlo je do značajnog porasta u broju onih koji smatraju da je svaka vrsta napada na novinare u potpunosti neprihvatljiva, i to znatno više u Republici Srpskoj nego u Federaciji BiH.
- (12) Jedna od najčešćih kritika koje se upućuju na adresu novinara od strane prozvanih političara i uticajnih osoba je da je rad pojedinih novinar politički motiviran. Značajno je veći procenat ispitanika koji se slažu sa ovom izjavom u odnosu na broj ispitanika koji se protive. Međutim, u odnosu na period od prije godinu dana je drastično porastao procenat onih koji se slažu sa izjavom da je rad pojedinih novinara politički motiviran, i to u oba BiH entiteta.
- (13) Čini se da je najveći broj ispitanika koji smatraju da su teme o kojima BH novinari izvještavaju donekle dobro odabrane. U Federaciji BiH je u odnosu na period od prije godinu dana znatno smanjen broj ispitanika koji smatraju da su teme o kojima BH novinari izvještavaju dobro odabrane.
- (14) Velika većina ispitanika očekuje da će se sigurnosna situacija medija i novinara koji rade u medijima povećati tokom izbornog procesa. U tom smislu nema značajnijih razlika u stavovima i mišljenjima ispitanika iz dva entiteta.
- (15) Kada su u pitanju stavovi ispitanika o tome na koji način je potrebno unaprijediti novinarski rad i kvalitet izvještavanja, u odnosu na period od prije godinu dana, došlo je do značajnih promjena u stavovima. Sada je znatno veći procenat onih koji smatraju da novinari treba da imaju više finansijskih sredstava za rad, da budu bolje obrazovani i da se unaprijedi zakonski okvir koji štiti rad novinara. Prije godinu dana, u prvom planu su bili veća sloboda djelovanja novinara i njihov profesionalniji rad. U Republici Srpskoj najveći broj ispitanika smatra da je potrebno unaprijediti zakonski okvir koji štiti rad novinara. U Federaciji BiH je najveći broj onih koji smatraju da bi novinari trebali biti profesionalniji u svom radu.

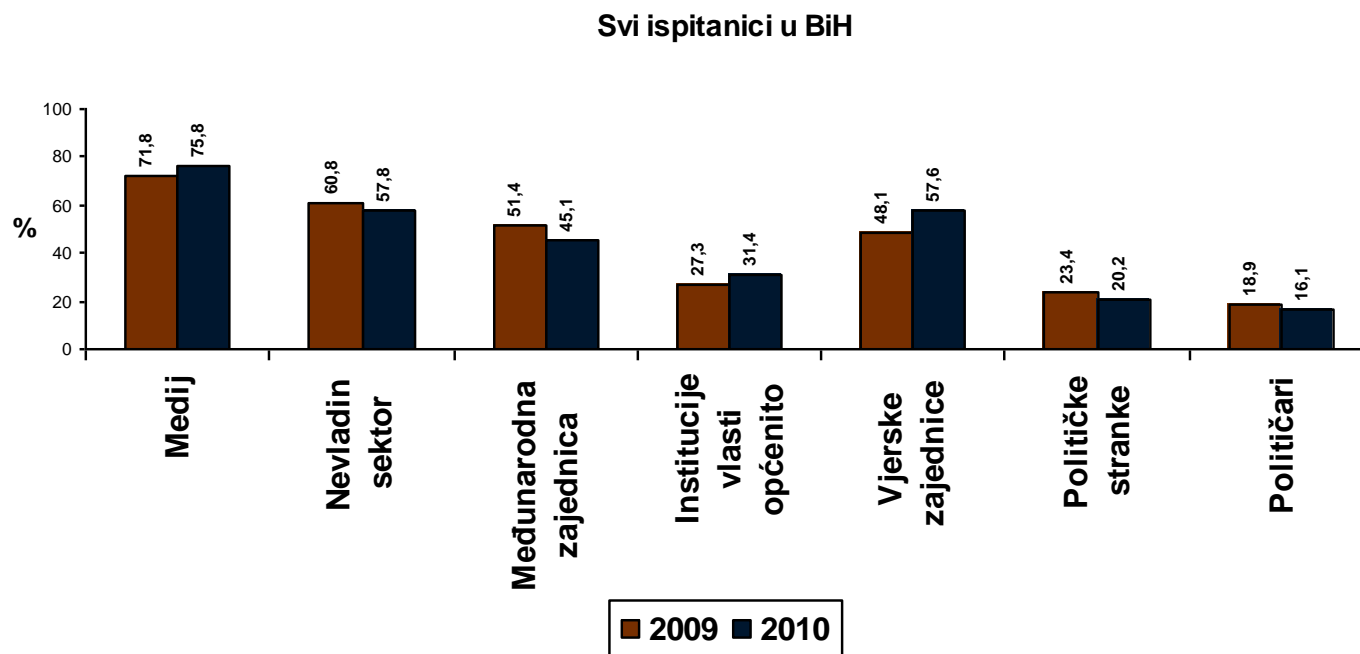
Glavni nalazi

(16) Najveći broj ispitanika smatra da je kažnjavanje političara i svih onih koji prijete novinarima i ugrožavaju slobodu izražavanja najefikasniji način zaštite novinara i slobode izvještavanja. U tom smislu nema razlika između ispitanika koji se nalaze u oba BiH entiteta.

Q1. Koliko imate povjerenja u rad sljedećih institucija?

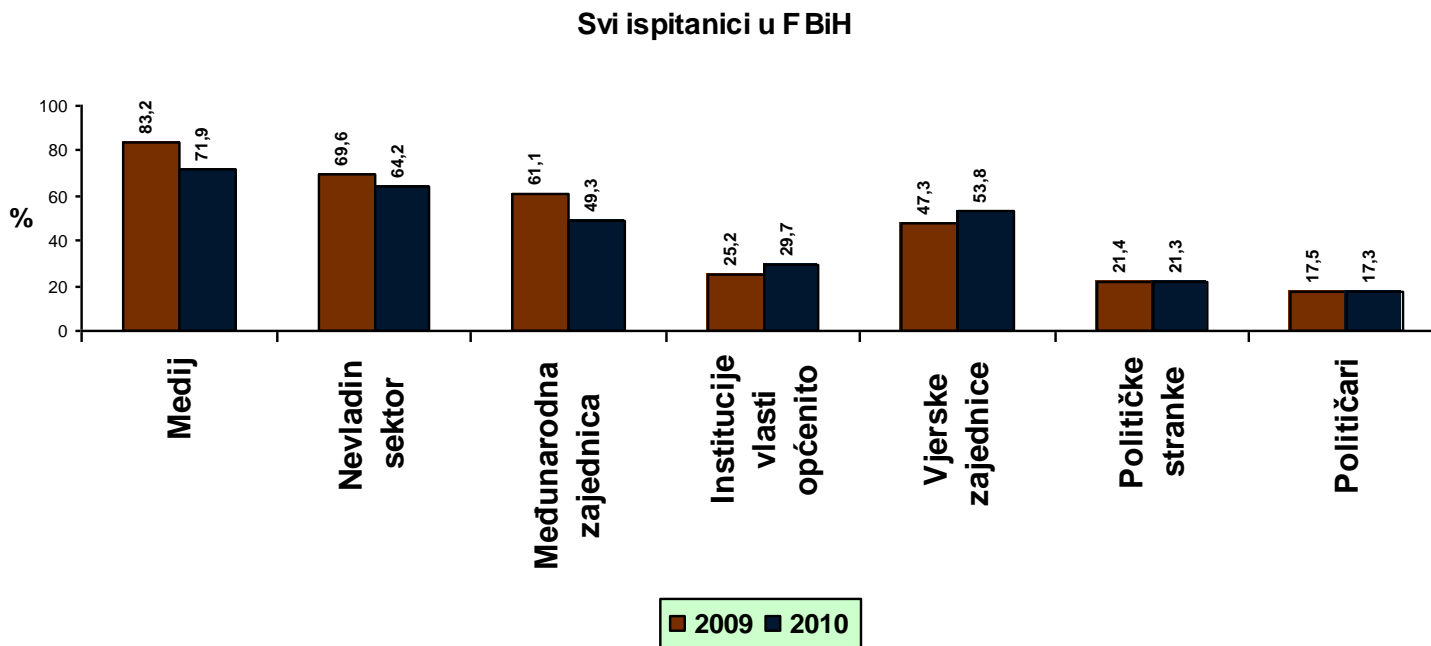
Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da VJERUJU U RAD navedenih institucija (tj. koji su dali odgovore "U potpunosti im vjerujem" i "Donekle im vjerujem").

Q1. Koliko imate povjerenja u rad sljedećih institucija?

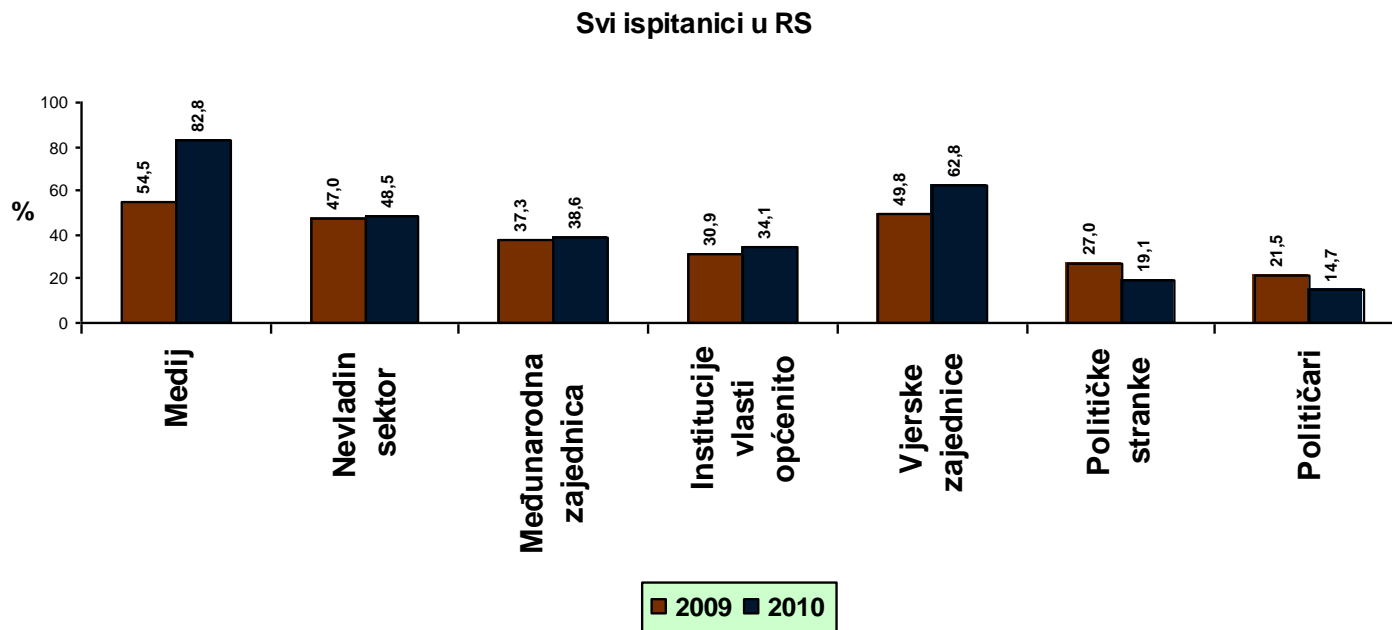
Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da VJERUJU U RAD navedenih institucija (tj. koji su dali odgovore "U potpunosti im vjerujem" i "Donekle im vjerujem").

Q1. Koliko imate povjerenja u rad sljedećih institucija?

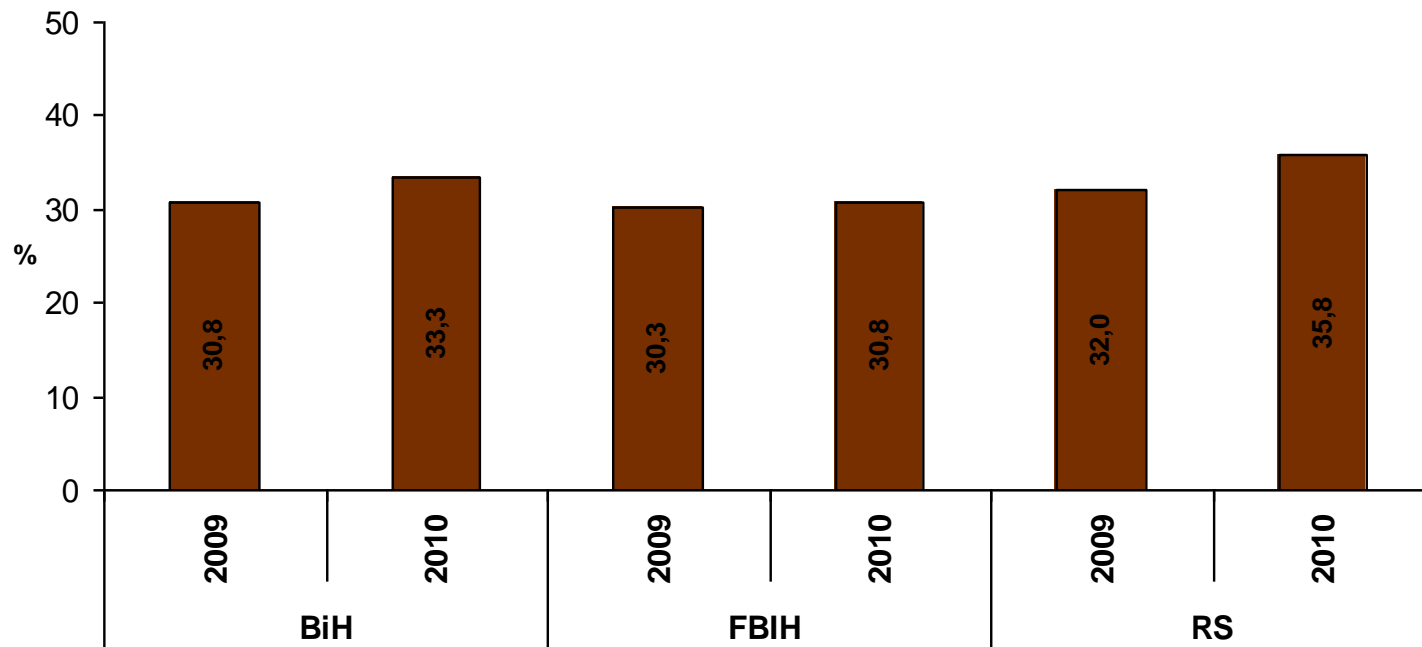
Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da VJERUJU U RAD navedenih institucija (tj. koji su dali odgovore "U potpunosti im vjerujem" i "Donekle im vjerujem").

Q2. U kojoj mjeri ste općenito zadovoljni radom novinara i medija u Federaciji BiH?

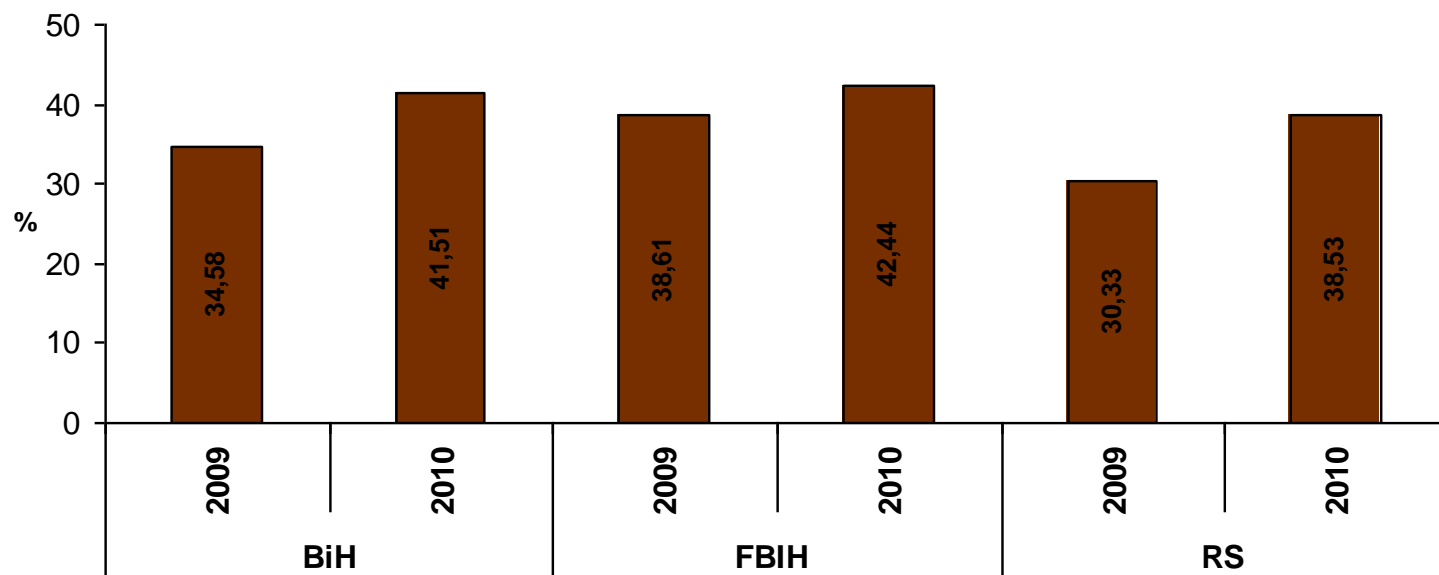
Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da su u **POTPUNOSTI ILI MALO ZADOVOLJNI**.

Q3. U kojoj mjeri ste općenito zadovoljni radom novinara i medija u Republici Srpskoj?

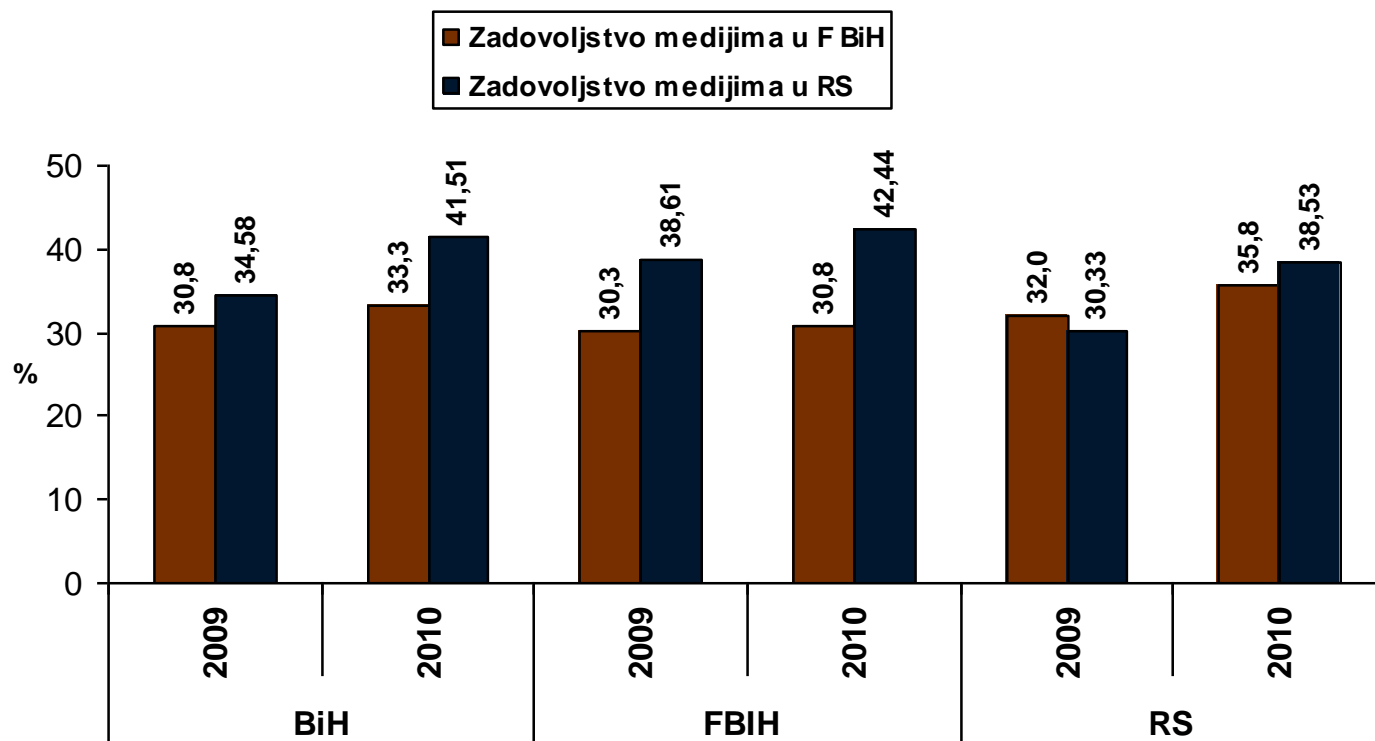
Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da su u **POTPUNOSTI ILI MALO ZADOVOLJNI**.

Q2+Q3. U kojoj mjeri ste općenito zadovoljni radom novinara i medija u F BiH i RS?

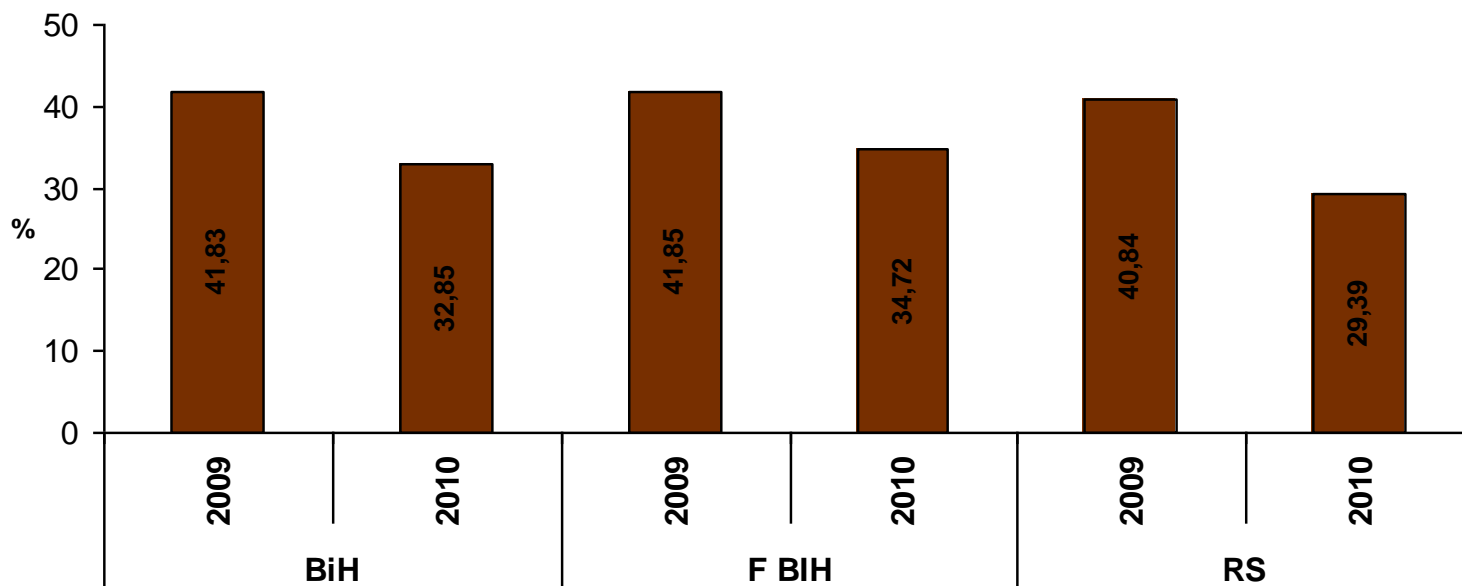
Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da su u **POTPUNOSTI ILI MALO ZADOVOLJNI**.

Q4. Po vašem mišljenju, kolika je trenutna sloboda medija u Federaciji BiH? Da li bi ste rekli da sloboda medija u Federaciji BiH...

Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da je UOPCE NIJE ILI JE MALO PRISUTNA.

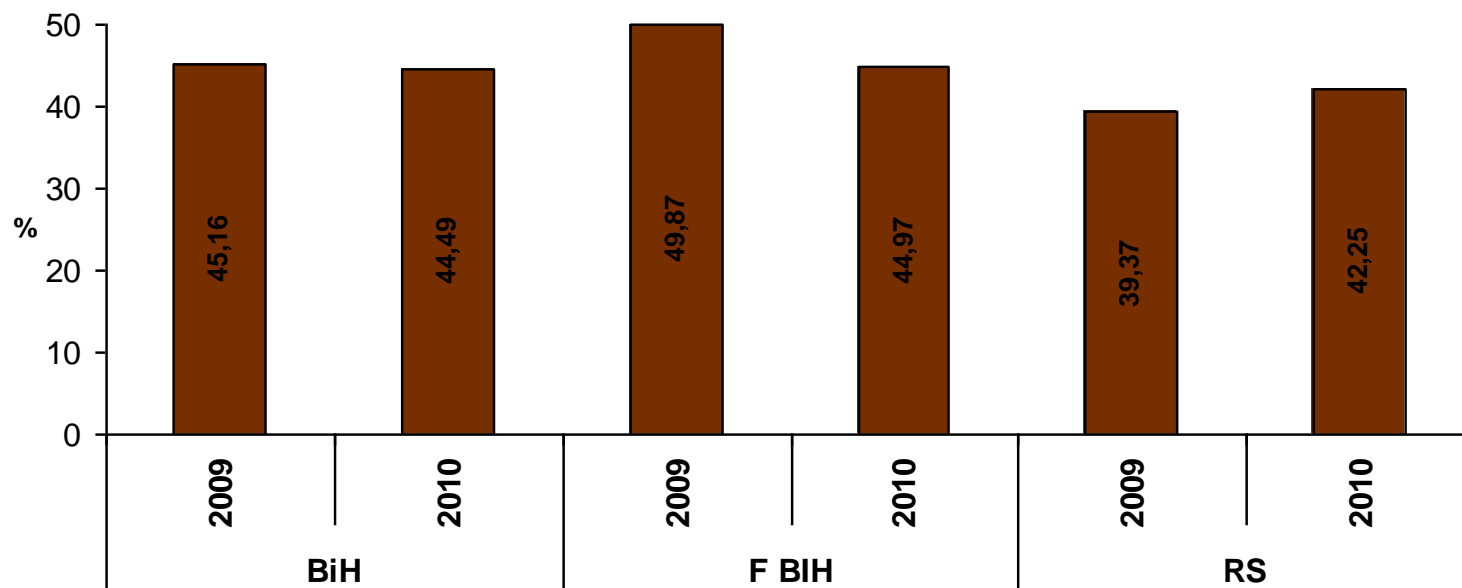

Q4. Po vašem mišljenju, kolika je trenutna sloboda medija u Republici Srpskoj?

Da li bi ste rekli da sloboda medija u Republici Srpskoj...

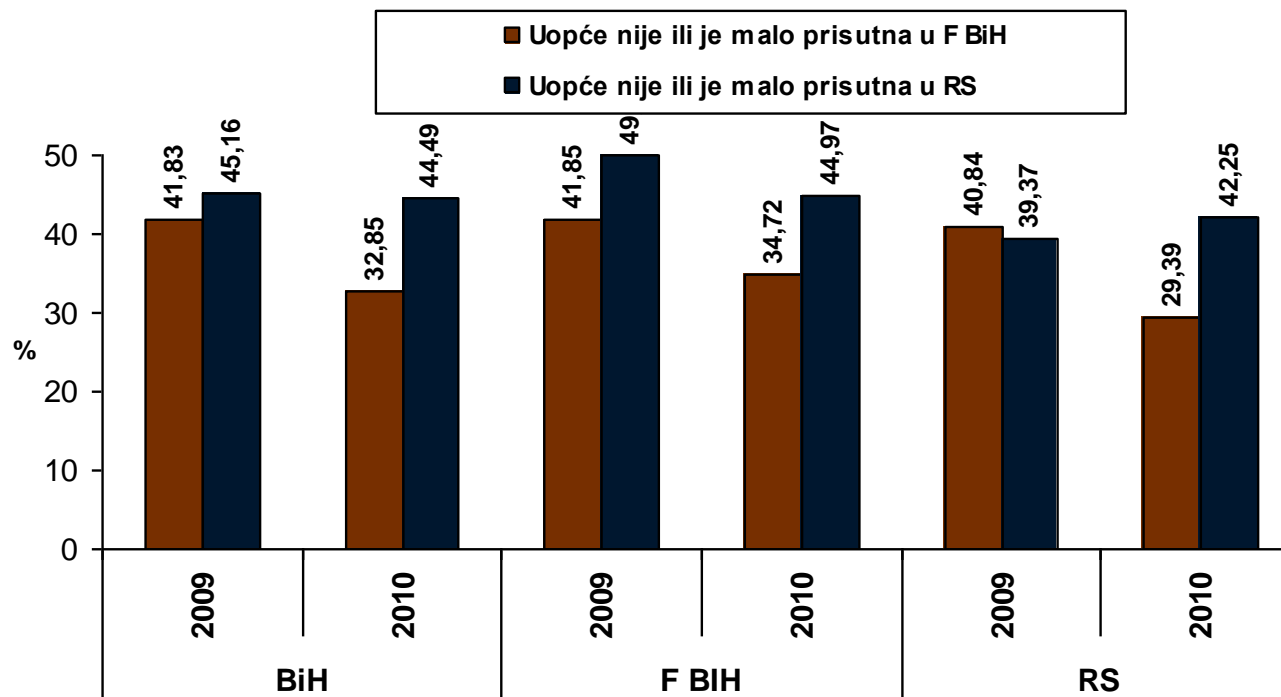
Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da je UOPCE NIJE ILI JE MALO PRISUTNA.

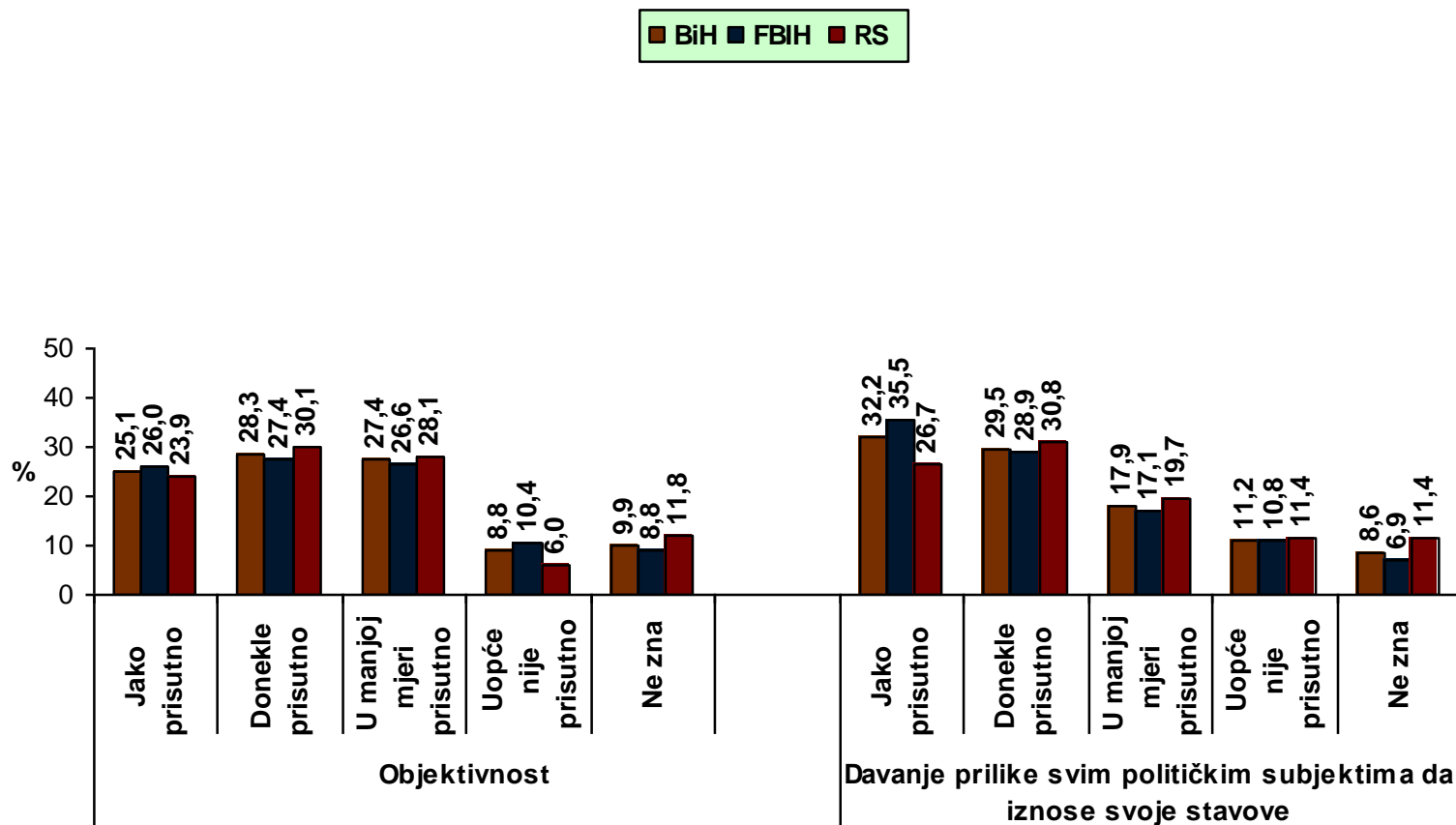
Q4-Q5. Po vašem mišljenju, kolika je trenutna sloboda medija u Federaciji BiH i RS? Da li bi ste rekli da sloboda medija u Federaciji BiH/RS...

Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da je UOPCE NIJE ILI JE MALO PRISUTNA.

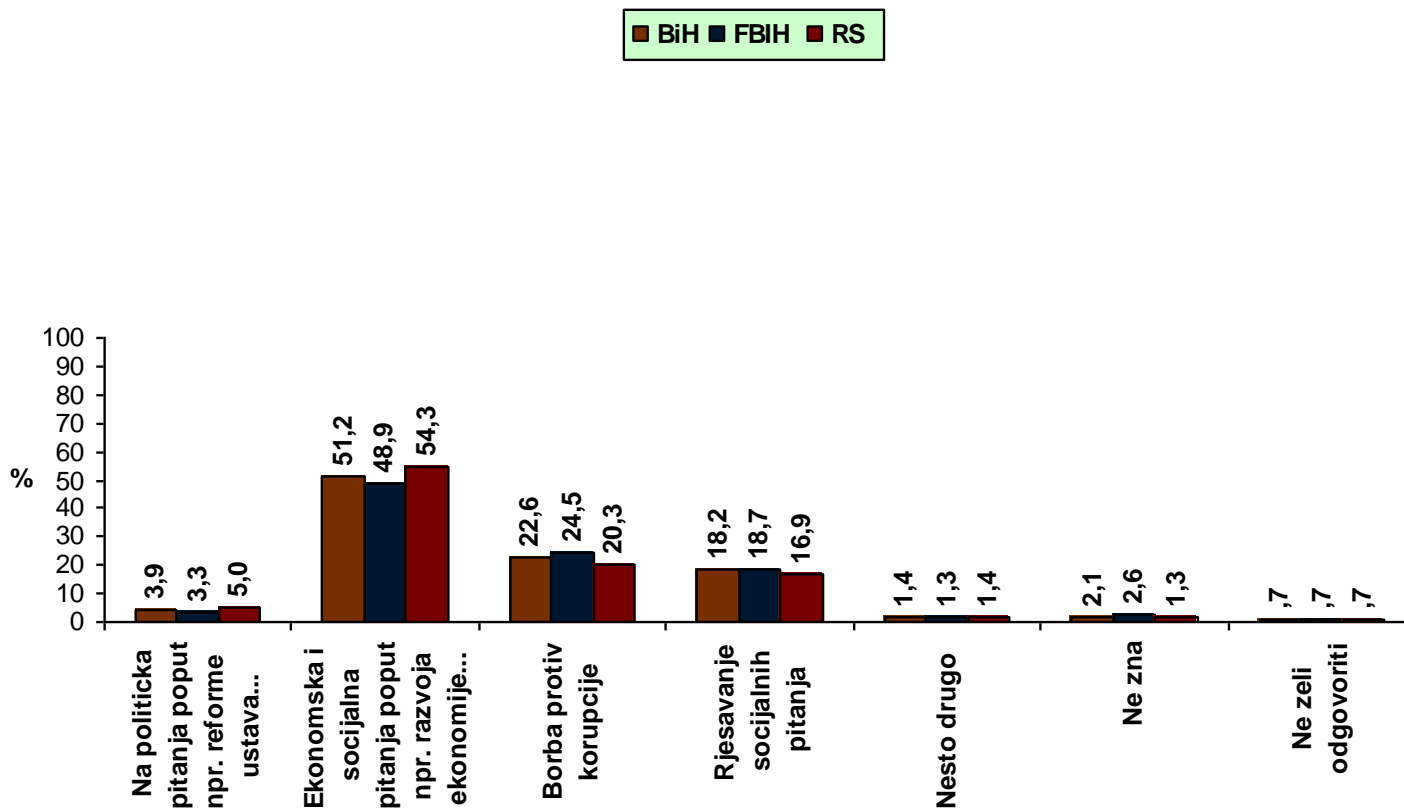

Q6. Općenito govoreći kako ocjenjujete izvještavanje medija o aktivnostima političkih stranaka s obzirom na ...?

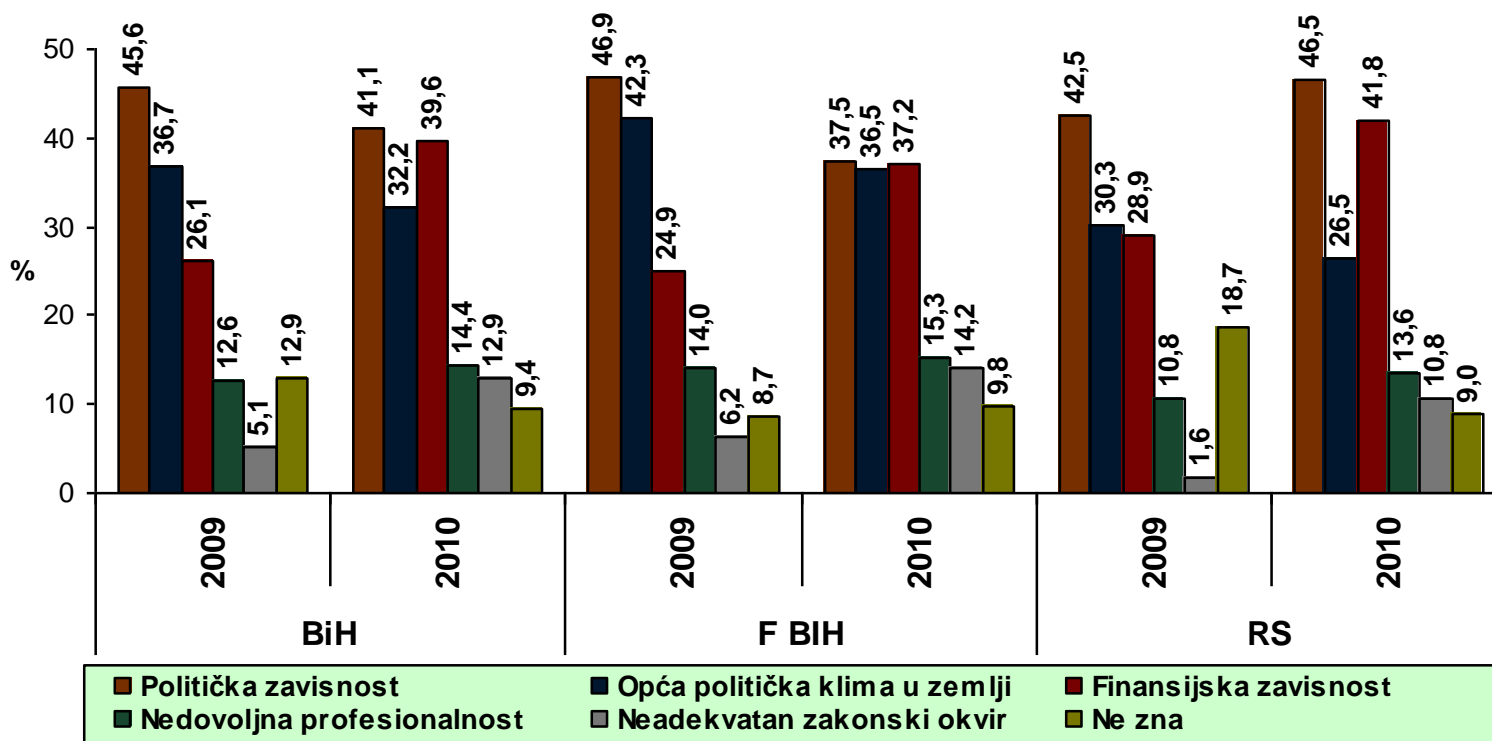

Q7. Na šta bi se po vašem mišljenju trebali najprije fokusirati novinari u izbornoj kampanji?

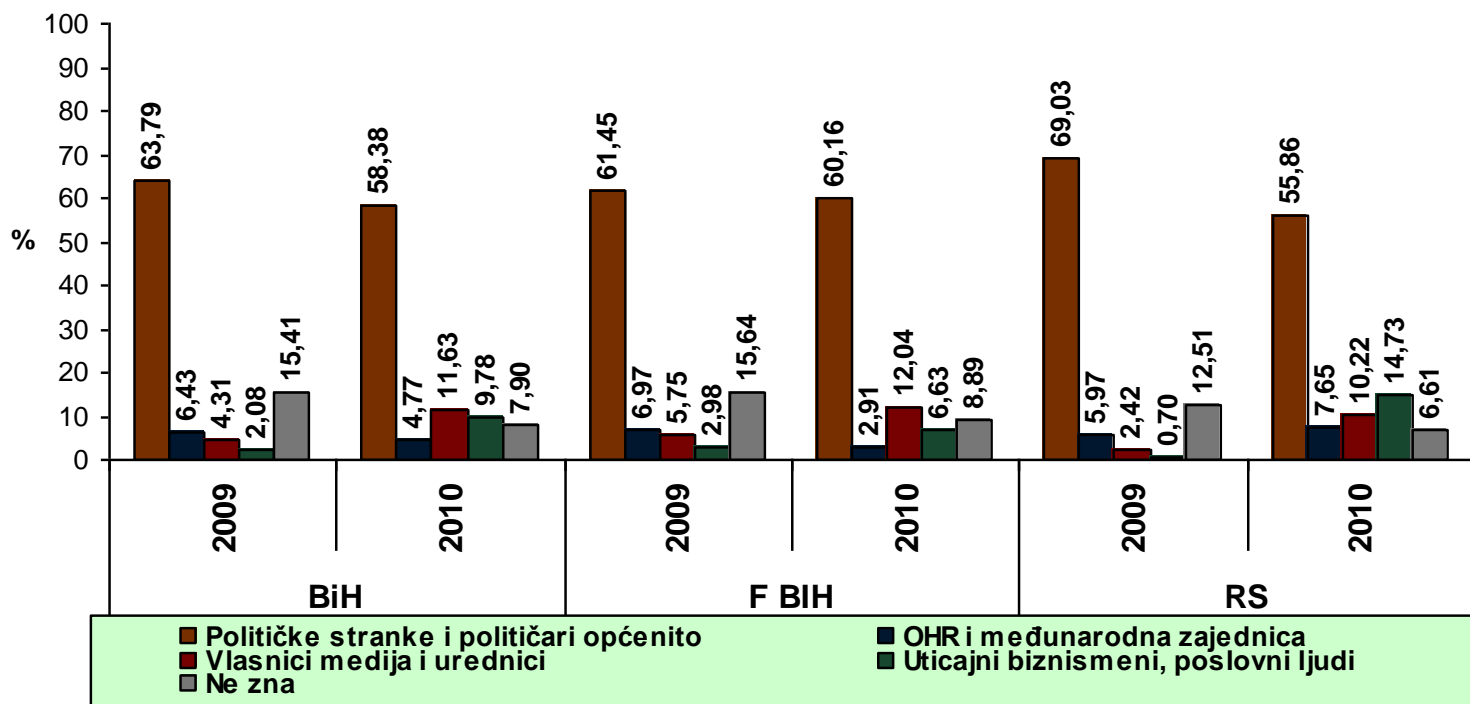
Q8. Šta mislite, koje su dvije osnovne prepreke slobodnom radu medija u BiH?

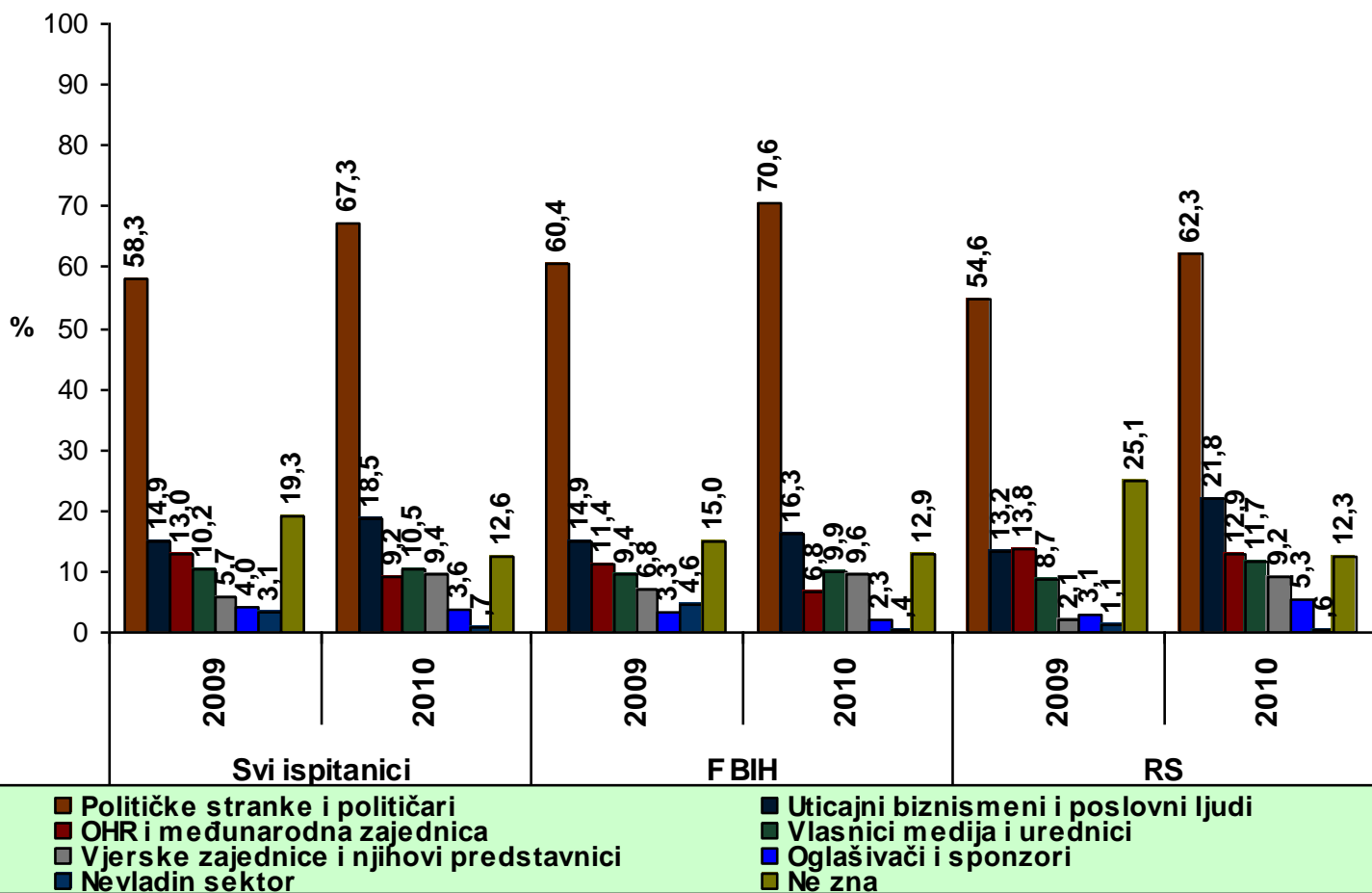
Q9. A šta bi ste rekli, ko ima najveći uticaj na rad medija u BiH?

Odgovori zastupljeni sa manje od 4% nisu prikazani na grafiku.

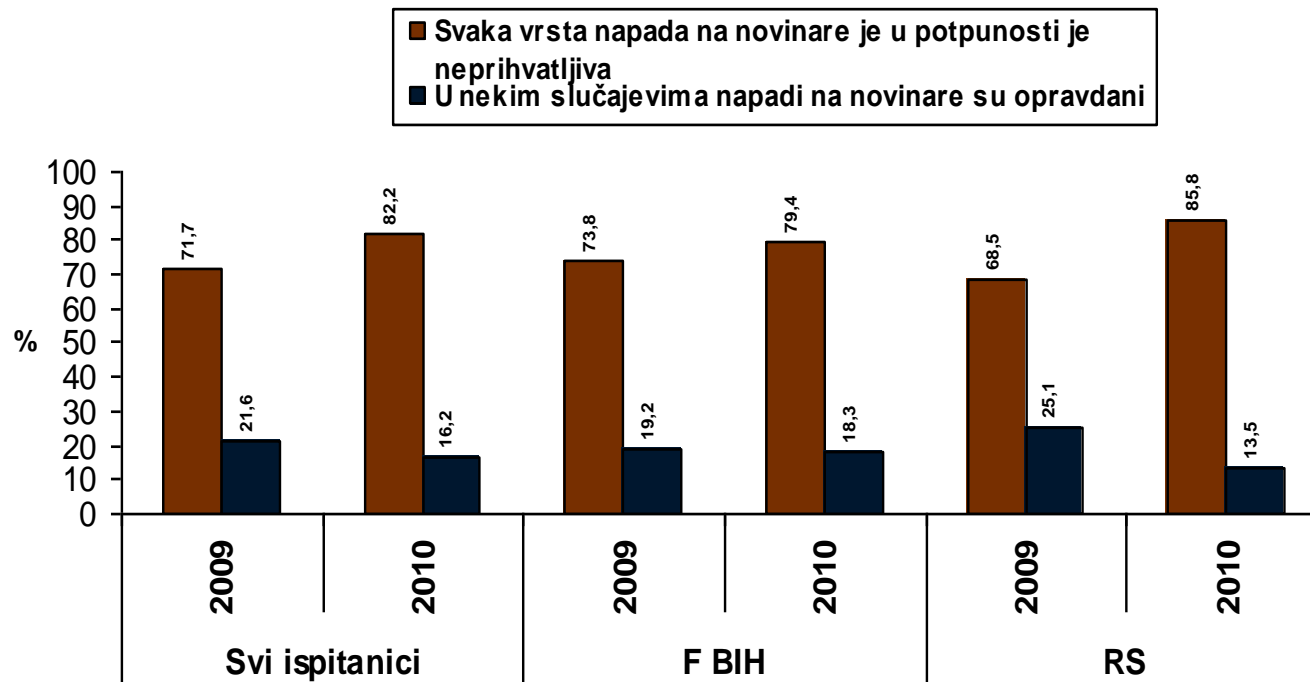

Q10. Po vašem mišljenju ko su glavni kršitelji novinarskih prava i medijskih sloboda u BiH?

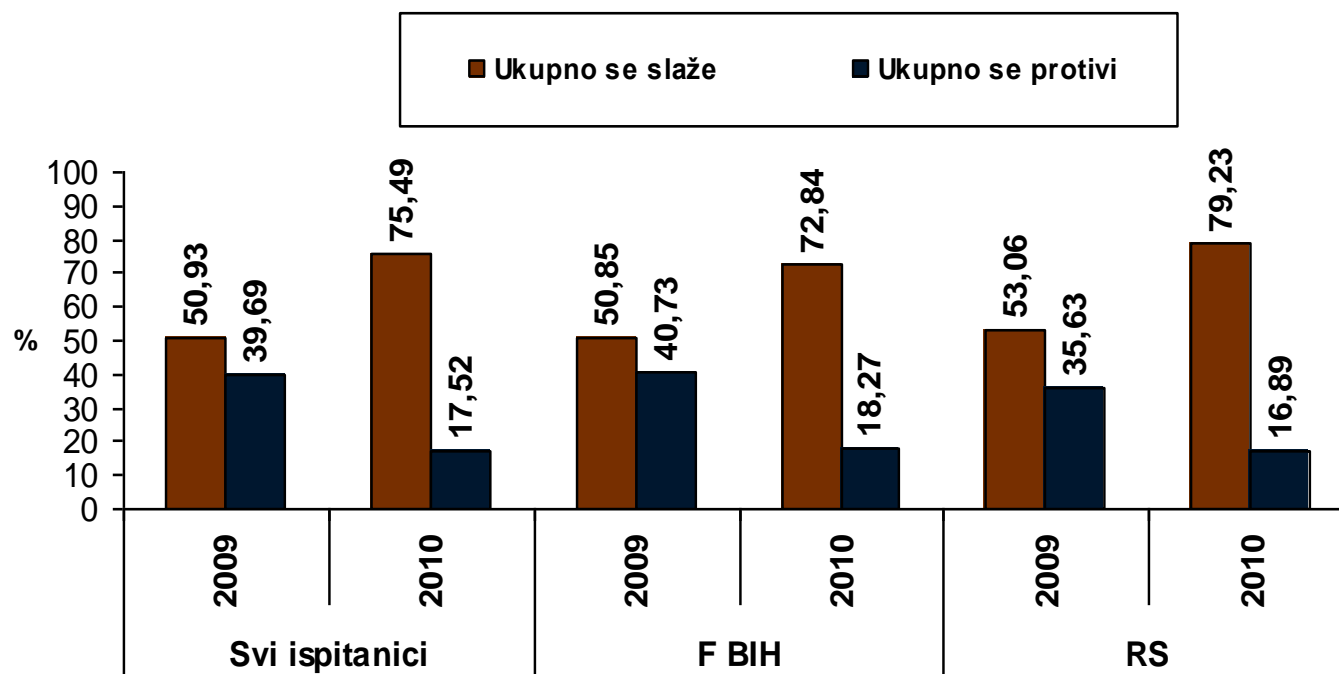

Q11. Sa kojom od dvije navedene izjava biste se najprije složili?

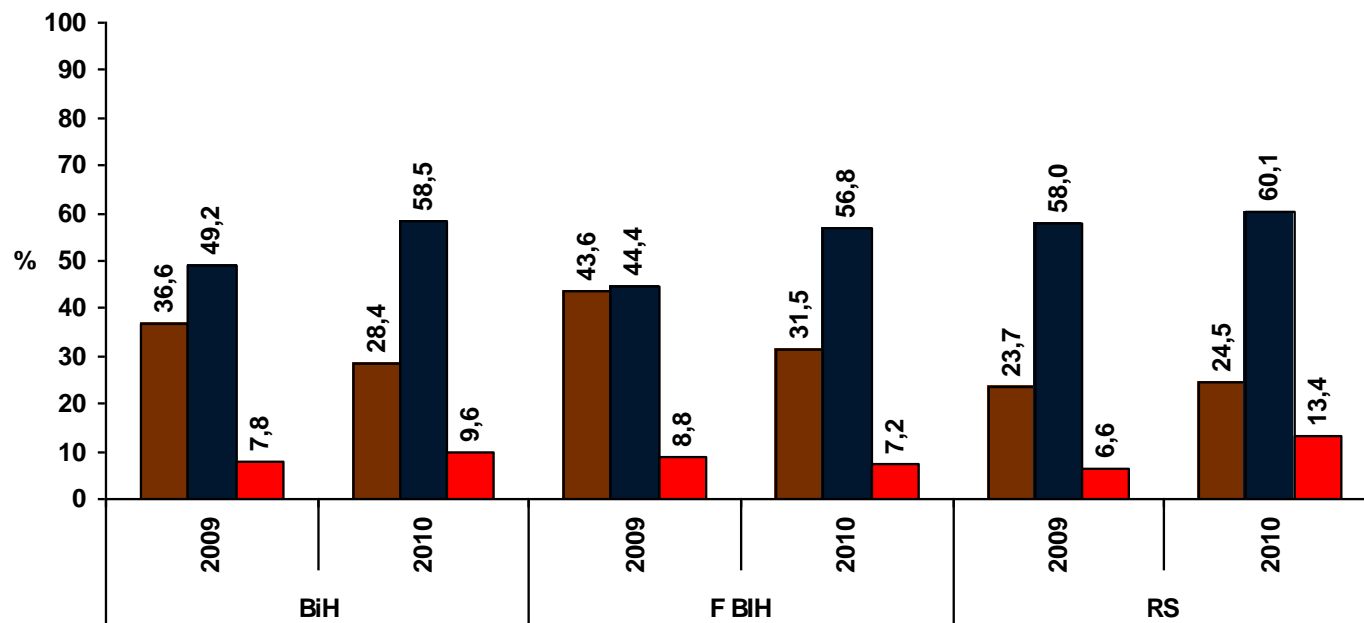

Q12. Jedna od najčešćih kritika koje se upućuju na adresu novinara od strane prozvanih političara i uticajnih osoba je da je rad pojedinih novinara politički motiviran. U kojoj se mjeri slažete sa tim mišljenjem?

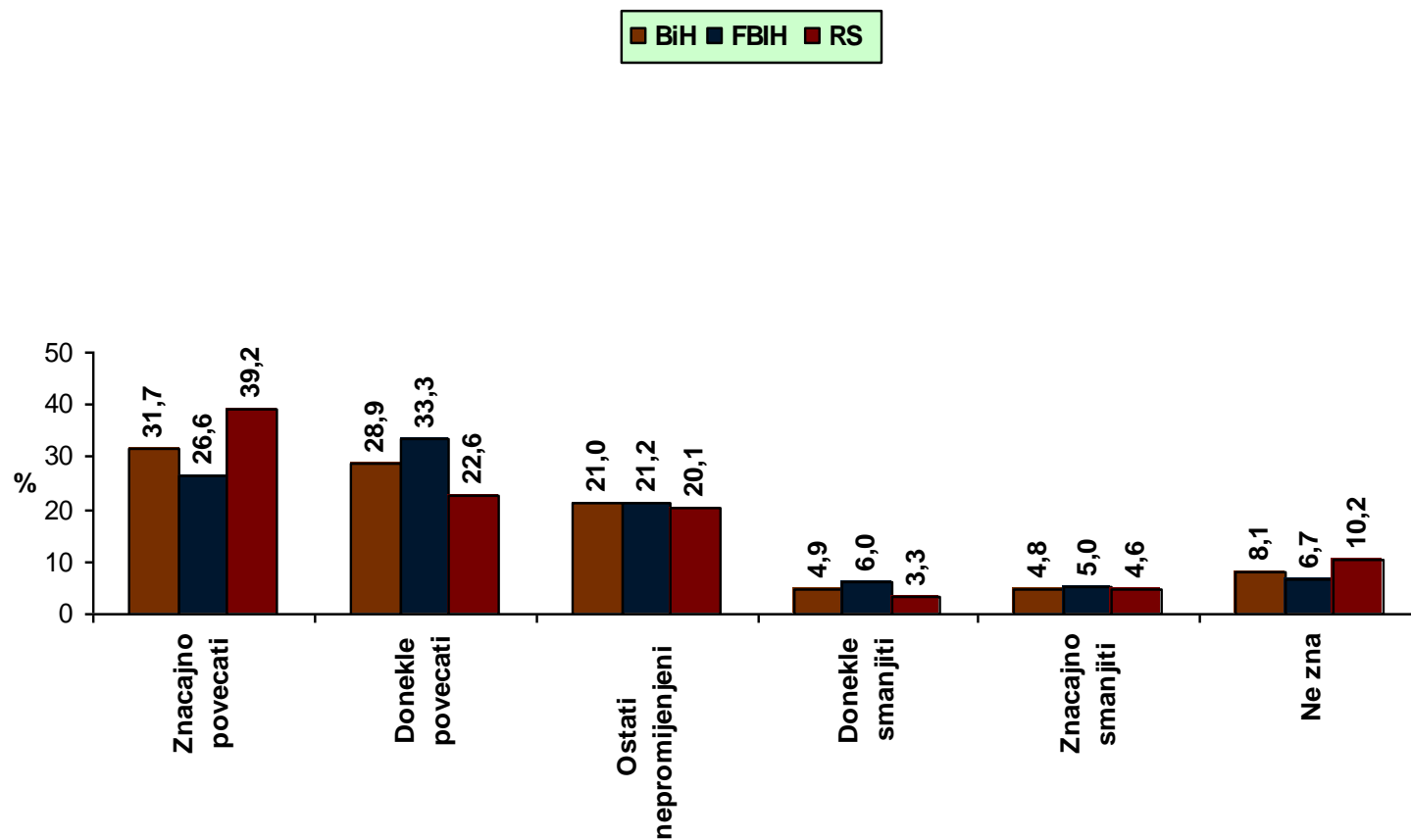
Q13. Da li bi ste rekli da su teme o kojim bh. novinari izvještavaju...

- Dobro odabrane - predstavljaju glavna interesovanja građana
- Donekle dobro odabrane - pokrivaju neka od glavnih interesovnja građana, ali ima i tema koje se ne obrađuju
- Loše odabrane - novinari uopće ne obrađuju teme koje najviše interesuju građane

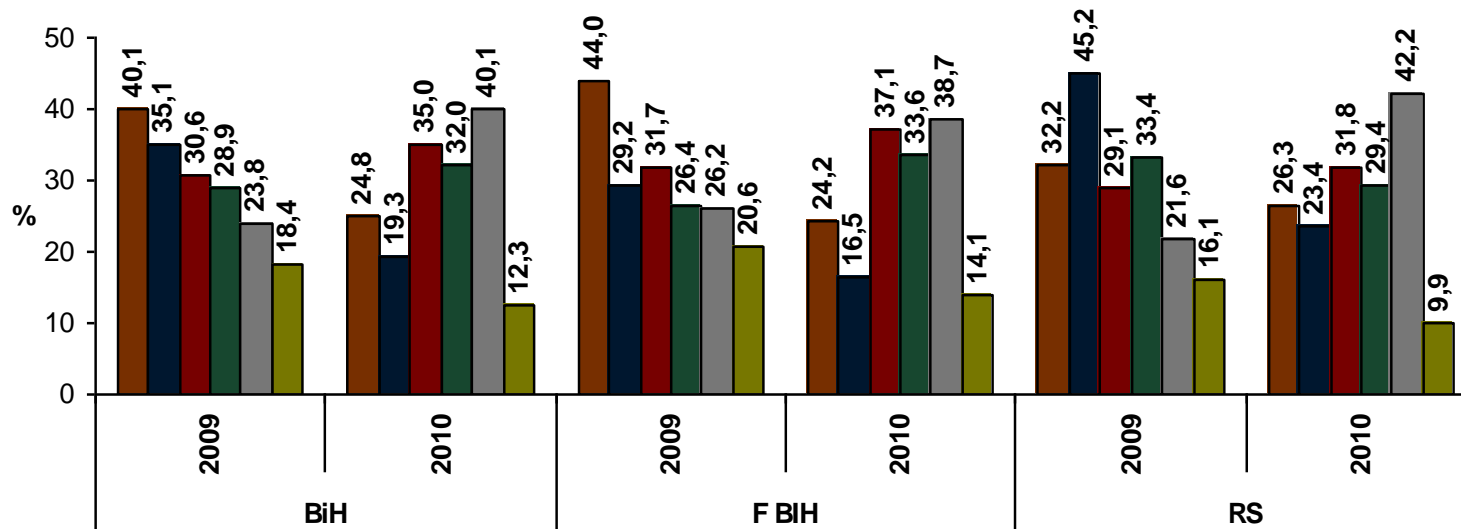
Q14. Kako procjenjujete sigurnosnu situaciju medija i novinara koji rade u medijima u izbornom procesu?

Q15. Na koje od navedenih načina je po vašem mišljenju potrebno najprije unaprijediti novinarski rad i kvalitet izvještavanja?

- Novinari trebaju imati veću slobodu djelovanja
- Novinari trebaju biti profesionalniji u radu
- Novinari trebaju imati više finansijskih sredstava za rad
- Novinari trebaju biti bolje obrazovani
- Potrebno je unaprijediti zakonski okvir koji štiti rad novinara
- Potrebno je unaprijediti opremu za rad

Q16. Koje od navedenih mjera zaštite novinara i slobode izražavanja bi po vašem mišljenju bile najefikasnije?

■ UZORAK Svi ispitanici ■ Entitet FBiH ■ Entitet RS

